

Stanowisko Rady (UE) nr 15/2021 w pierwszym czytaniu w sprawie przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego „Erasmus+”: unijny program na rzecz kształcenia i szkolenia, młodzieży i sportu oraz uchylającego rozporządzenie (UE) nr 1288/2013

(2021/C 172/02)

I. WPROWADZENIE

1. W dniu 30 maja 2018 r. Komisja przyjęła wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego „Erasmus+”: unijny program na rzecz kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu oraz uchylającego rozporządzenie (UE) nr 1288/2013 ⁽¹⁾.
2. Parlament Europejski przyjął swoje stanowisko w pierwszym czytaniu w dniu 28 marca 2019 r.
3. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny przyjął opinię w dniu 17 października 2018 r. Europejski Komitet Regionów przyjął opinię na posiedzeniu w dniach 6–7 lutego 2019 r.
4. Na posiedzeniu w dniu 26 listopada 2018 r. Rada uzgodniła częściowe podejście ogólne ⁽²⁾ do wniosku Komisji, dające prezydencji mandat do negocjacji z Parlamentem Europejskim. Odbyło się pięć posiedzeń trójstronnych, a podczas ostatniego z nich w dniu 11 grudnia 2020 r. osiągnięto wstępne porozumienie.
5. W dniu 18 grudnia 2020 r. Komitet Stałych Przedstawicieli zatwierdził ostateczny kompromis wynikający z rozmów trójstronnych.
6. W dniu 11 stycznia 2021 r. przedmiotowy tekst zatwierdziła Komisja Kultury i Edukacji w Parlamencie Europejskim.

II. CEL

7. Ogólnym celem wniosku jest wspieranie – w ramach uczenia się przez całe życie – rozwoju edukacyjnego, zawodowego i osobistego w obszarze kształcenia i szkolenia, młodzieży i sportu w Europie i poza nią, a tym samym przyczynianie się do zrównoważonego wzrostu, do tworzenia dobrych jakościowo miejsc pracy, do spójności społecznej, do stymulowania innowacji oraz do wzmacniania tożsamości europejskiej i aktywności obywatelskiej. Program jest kluczowym instrumentem służącym budowie europejskiego obszaru edukacji, wspieraniu realizacji europejskiej współpracy strategicznej w dziedzinie kształcenia i szkolenia (wraz z programami sektorowymi będącymi jej podstawą), zacieśnianiu współpracy w zakresie polityki młodzieżowej w ramach strategii Unii Europejskiej na rzecz młodzieży na lata 2019–2027 oraz rozwojowi europejskiego wymiaru sportu.

III. ANALIZA STANOWISKA RADY W PIERWSZYM CZYTANIU

8. Stanowisko Rady w pierwszym czytaniu zawiera następujące kluczowe elementy, co do których współpracodawcy osiągnęli porozumienie podczas rozmów trójstronnych:

Główne kwestie

9. Parlament Europejski wyraził zastrzeżenia dotyczące zarządzania programem i swojej ograniczonej roli w procesie decyzyjnym w przypadku nowych inicjatyw wprowadzanych w okresie programowania. Współprawodawcy uzgodnili dodanie do rozporządzenia nowego załącznika zawierającego bardziej szczegółowy opis działań wspieranych w ramach programu. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zmieniających załącznik poprzez rozszerzenie w razie potrzeby opisu akcji w celu dostosowania go do zmian w odpowiednich dziedzinach. Rozwiązanie to uwzględnia zarówno priorytet Rady polegający na utrzymaniu zwięzłego rozporządzenia, zapewniającego wystarczającą elastyczność podczas jego realizacji, jak i postulowane przez Parlament angażowanie go w politycznie istotne decyzje podejmowane w toku realizacji programu.
10. Podział budżetu pomiędzy poszczególne obszary programu i zakres programu były kwestiami ważnymi dla obu współpracodawców zgodnie z ich odpowiednimi priorytetami. W ogólnym pakiecie kompromisowym współpracodawcy zgodzili się, by uwzględnić w programie wszystkie trzy „nowe inicjatywy” zaproponowane przez Komisję (Uniwersytety Europejskie, centra doskonałości zawodowej i DiscoverEU). Rada położyła nacisk na konieczność zwiększenia przydziału budżetowego na działania zarządzane bezpośrednio, zwłaszcza w celu zapewnienia odpowiedniego finansowania inicjatywy Uniwersytety Europejskie i inicjatywy dotyczącej centrów doskonałości zawodowej. Stanowisko Rady uwzględnia zwiększenie przydziału.

⁽¹⁾ Dok. 9574/18 + ADD 1.

⁽²⁾ Dok. 14797/18.

11. Na wniosek PE Rada zgodziła się poszerzyć zakres programu o mobilność dorosłych osób uczących się oraz zwiększyć przydział budżetowy na działania w dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowego. W ramach porozumienia Komisja wyda też oświadczenie dotyczące orientacyjnej kwoty 400 mln EUR na wsparcie platform centrów doskonałości zawodowej. Ponadto uzgodniono nieznaczne zwiększenie przydziału budżetowego na działania w dziedzinie sportu.
12. Ze względu na intensyfikację działań w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego oraz edukacji dorosłych, a co za tym idzie wzrost obciążenia administracyjnego agencji narodowych nieznacznie zwiększono przydział budżetowy dla agencji.
13. W każdym z uzgodnionych przypadków zwiększenie przydziałów budżetowych ma być pokryte z marginesu elastyczności, który został odpowiednio zmniejszony.

Inne kwestie

14. Współprawodawcy zgodzili się zachować nazwę obecnego programu Erasmus+, która ich zdaniem lepiej odzwierciedla szeroki zakres programu, wykraczający daleko poza dziedzinę szkolnictwa wyższego.
15. Rada zgodziła się z życzeniem Parlamentu, by nadać znacznie większe znaczenie włączeniu poprzez wydzielenie w rozporządzeniu odrębnego rozdziału poświęconego tej kwestii.
16. Rada uzgodniła również dodanie nowego artykułu dotyczącego europejskiej wartości dodanej, zgodnie z poprzednim programem Erasmus+.
17. Komisja zaproponowała w swoim wniosku ograniczony zestaw wskaźników, natomiast Rada i PE uzgodniły, że załącznik zostanie uzupełniony o bardziej szczegółowe wskaźniki.
18. Kilka przepisów zmieniono zgodnie z horyzontalnym podejściem Rady do wszystkich dossier związanych z wieloletnimi ramami finansowymi. Obejmuje to w szczególności dodanie w art. 1 czasu trwania programu zgodnego z ramami czasowymi WRF na lata 2021–2027, a także dodanie przepisów o uczestnictwie państw trzecich, przepisów o finansowaniu skumulowanym i alternatywnym oraz przepisów o mocy wstecznej.

IV. PODSUMOWANIE

19. Stanowisko Rady w pierwszym czytaniu w pełni odzwierciedla kompromis osiągnięty przez Parlament Europejski i Radę w negocjacjach prowadzonych przy wsparciu Komisji. Kompromis ten został potwierdzony pismem przewodniczącej parlamentarnej Komisji Kultury i Edukacji do przewodniczącego Komitetu Stałych Przedstawicieli (15 stycznia 2021 r.). W piśmie tym przewodnicząca Komisji Kultury i Edukacji stwierdza, że jeżeli Rada oficjalnie przekaze Parlamentowi swoje stanowisko w uzgodnionej formie, przewodnicząca zaleci, by Parlament Europejski na posiedzeniu plenarnym zatwierdził stanowisko Rady bez poprawek w drugim czytaniu, z zastrzeżeniem weryfikacji prawno-językowej.
-